

דברי הכפר

ארבע מידות באדם:
האומר שלי שלי ושליך שלך - זו מידה
בינונית (לא חסיד, אף לא רשע) ויש
אומרים זו מידת סדום (שלא נהגו
גמילות חסדים זה בזה);
שלי שלך ושליך שלי - עם הארץ (מידת
סתם בני-אדם שאינם גומלים חסד עם
אחרים אלא על-מנת שיגמלו אלה עמם);
שלי שלך ושליך שלך - חסיד; שלך שלי
ושלי שלי - רשע.

(מדברי חז"ל)

מספר 858

ה' באדר ב' תשמ"ד
9.3.84

כפר הנשיא

מזה נסמתי?

*** יש לאן לטייל בשבת - למאגר החדש! מילאו אותו במים. בדמיוני אני כבר רואה, איך שטים על המים ברוזים וברבורים ואיך משפחות מתפנקות על הדשא בצל עצי החרוב... רק צריך לבנות גדר - ואני אגש למלאכת האכ-לום והדשא - טראסט מי.

*** קוריוז בן-יהודאי - הנרי נסע לאסוף את שילה משדה התעופה ואיחר. היא הגיעה לפניו!

*** מבחינת בריאות השבוע - בלי-עין-הרע - אין מה למסור, חוץ מזה שאדי כמעט אושפז בפוריה ושרמי כבר לא הולך עם קביים.

*** ג'ק גולן שוב בחו"ל. גם נדב נסע לחו"ל לטיול. בריאן גם. נסע לבקר את אביו החולה בדרום-אפריקה.

*** המפגדים חזרו מן הטיול, אפשר לנשום לרווחה. כמובן, היה כיף ועליז. טיילו, שחו, צללו, השתזפו - במיוחד קרול ופיל וכרמי...

*** ליבה ויונתן יתחתנו. מזל טוב... בהצלחה...

*** מי שלא ירצה לטייל למאגר, מוזמן לנסות ולאתר את הקוקיות המצויצות שמסתובבות באיזור האקליפטוסים ליד מגרש הכדורגל. אני ראיתי אותן שם כמה פעמים: ציפור גדולה בגוני שחור-לבן שמשמיעה קריאות וקולות צורמניים ועורבניים. זו קוקיה שאוהבת להיטפל לקיני עורבים וכנראה זה מה שהיא מחפשת שם.

*** מלבד זאת, יודעי-דבר - ואני ביניהם - מציינים שחל במשק ריבוי גדול באוכלוסיית הנקרים והשחרורים (אלה משמיעים את השריקה המסולסלת היפה).

*** מי שאוהב לראות איך דברים זזים מוזמן לשטח - מתחת למשק הילדים, לראות את עבודות ההכנה שמתבצעות במרץ לקראת הבאתן של 8 יחידות הרווקים החדשות מהולנד. כמובן, כיסחו שם את כל השטח ללא הכר, וכל הסקילות, הזרי-עות, העישובים, הריסוסים, השתילות, הקטיפים, החולדים, הנמיות, השועלים עברו למחלקת ההיסטוריה. אחרי זה אפשר להיכנס למשק הילדים, לראות את הגדיה והעגלה החמודות-החדשות, שקיבלנו מסלאח בתמורה לפרה שלנו...

*** היה ערב חברתי לימי הולדת. מזל טוב לכולם (כרגיל לא - - -)

*** היתה גם הרצאה על תכנון המשפחה - בכוונה לא הלכתי!! אני שונאת לשמוע שעשיתי בחיים טעויות ושהייתי יכולה לעשות אחרת...

*** וסוף סוף ספורט, מפי כתבנו: הספורט בקיבוצנו ממשיך לפרוח: 2 צדדים למפתח.

(מה בשמע - המשך)

במשחק צמרת בכדורסל נוצחנו ע"י מעלות בהפרש של 7 נקודות. דווח
שהמשחק התנהל בצורה שקטה וספורטיבית.
לעומת זאת - הישג אדיר לקבוצת הכדורגל - תיקו 1:1 נגד קבוצת הצמרת
של קרית-שמונה (ראיון מיוחד עם ישראל הדר - ראו בהמשך). במשחק צפה
קהל רב.

ברוגבי - הפסד גדול נגד יזרעאל.
כוכבי הקטסל של הנוער הצעיר ממשיכים לעשות חייל בנצחונות גדולים
שבוע אחרי שבוע והגיע הזמן שגם הם יצויינו.

באיחולי יום שבת גשום וסגרירי
שלכם - שלומית ע.ל.

*****
*****

פִּינָת הַסֵּרֵט הַטְּבוּעִי

ציון: 9 בסולם פלמה

הסרט: "ימ פיסט"י"

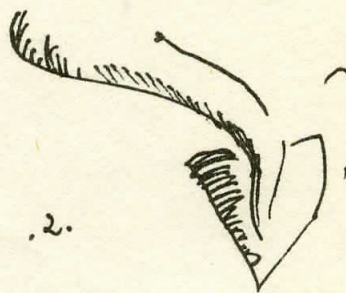
הבמאי: איסטון סאבו

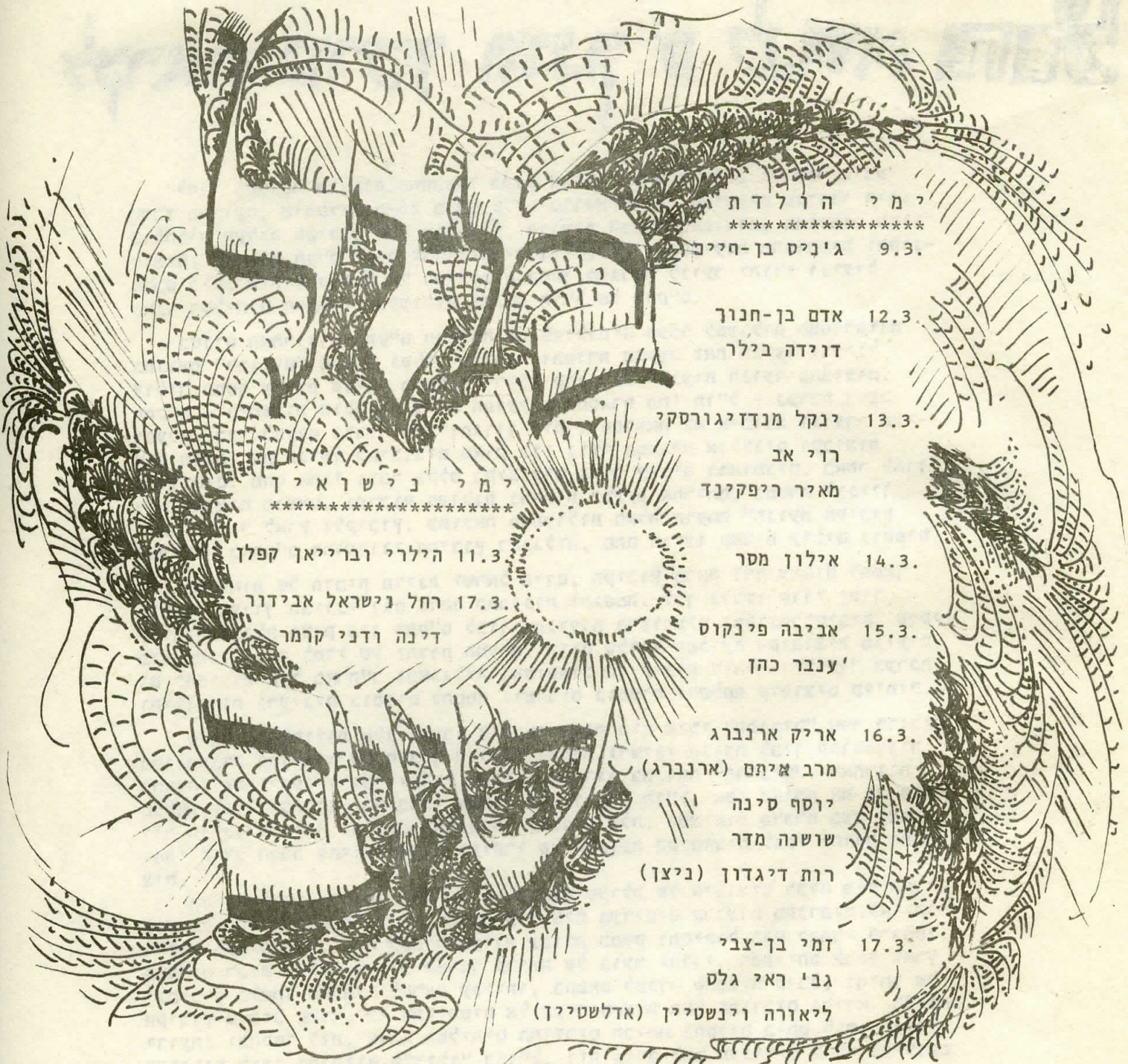
"מפיסטו" הוא סרטו הגרמני של הבמאי ההונגרי הגדול איסטון סאבו ("התווך-
עות", למי שראה. "ביזלום" לישראל הדר) הסרט הוא סרט מופת לכל הדעות.
הוא זכה ב"אוסקר" לסרט הזר הטוב ביותר - בצדק, לדעתי. ומשחקו של השחקן קרל
מריה ברנדאואר הוא יוצא דופן, מבחינת קשת ההתייחסויות שנובעות מן הצופה
אל דמותו שעל הבד. לעיתים הוא פתיטי, לעיתים הוא מטיל אימה ולעיתים
חנפן ומתרפס.

אני לא יודע, איך להעביר לכם את העובדה שאסור להחמיץ סרט חשוב כזה. זהו
סרט השואל שאלות גדולות וחשובות ואיננו מתחמק מן התשובות המתבקשות.
עלילת הסרט עוסקת בשחקן גרמני שאפתן והבעיות שמציבה מולו גרמניה שלפני
מלחמת העולם השנייה, עם עליית כוהם של הנאצים ברחוב. הסרט איננו עושה
חסד עם השחקן ששואף בכל מאודו לשחק את "פאוסט". לאט לאט נוטשים אותו כל
חבריו, חלקם למחנות, חלקם בורחים לחו"ל. רק הוא נשאר לבד עם הנאצים,
כביכול, כדי שאומנות התיאטרון לא תיעלם מגרמניה המתבהמת.

הסרט הוא מרתק ולא מניח לך לרגע להתעלם מכך שהשאלות הנשאלות על המסך
נוגעות בעצם לכל אחד ואחד מאיתנו. אני ממליץ בחום רב לראות את הסרט.
סרט חובה לחיימקה ויוחנן. אגב, לנוחות קהל הצופים רכשה הוועדה רמקול
חדש, שמקל להבין את הנאמר בסרט. אז לכל הצופים שנעדרו כתוצאה מהרמקול
הישן - אויבכם סולק, אנא בואו.

ועדת סרטים

י מ י ה ו ל ד ת

*****

9.3. ג'ניס בן-הייב

12.3. אדם בן-חנוך

דוידה בילר

13.3. ינקל מנדזיגורסקי

רוי אב

מאיר ריפקינד

י מ י נ י ש ו א י נ

*****

11.3. הילרי וברייאן קפלן

17.3. רחל נישראל אבידור

דינה ודני קרמר

14.3. אילון מסר

15.3. אביבה פינקוס

'ענבר כהן

16.3. אריק ארנברג

מרב איתם (ארנברג)

יוסף סינה

שושנה מדר

רות דיגדון (ניצן)

17.3. זמי בן-צבי

גבי ראי גלס

ליאורה וינשטיין (אדלשטיין)

*****

כרטיסי ברכה לראש-השנה

עקב פניות רבות של חברים ברצוננו לחדש השנה את כרטיסי הברכה לראש-השנה.

מי שמעוניין לקחת חלק בעיצוב כרטיסי הברכה, מתבקש להביא דוגמא בשבוע הקרוב לאירית בן-חיים או ליהודית ויטהם במזכירות.

אירית ב"ח

לקראת מרכז התק"ם לנושא חסל

לפני כשלושה שבועות השתתפתי בכנס שליחי תק"ם חוזרים לקראת ישיבת מרכז התנועה, שיתקיים ב-22 במרץ ש.ז. בנושא חו"ל. הנושאים שנדונו היו: שולחנות העליה הקיבוציים, אולפנים, תנועות הנוער בתפוצות, מתנדבים בקי-בוצים, פעולות תק"ם בקרב ארגונים יהודיים, כגון התנועות הרפורמית והקונ-סרבטיבית, שיתוף פעולה של הקיבוצים במתן מסגרות לנוער יהודי וניצול מאגר השליחים החוזרים בפעולות מחלקת חו"ל של התק"ם.

בשנים האחרונות התק"ם הרחיבה את פעולותיה מעבר לפעולות המסורתיות בתנועת "הבונים" שאליה נשלחו שליחים ותמורת השקעה זאת הגיעו גרעיני עולים במשך עשרות שנים. בעקבות ירידת קרנן של תנועות הנוער בתפוצות, התק"ם - באמצעות שולחנות עליה הפועלים במסגרת מח' חו"ל - נערכה למצב ופעלה, כדי להקיף ציבור רחב ומגוון יותר. התוצאה לא איכזבה ונוצרה מצי-אות חדשה, בה הגיעו לקיבוצים מאות בני נוער במסגרת אולפנים וקבוצות סטודנטים. מהם אחוז ניכר נקלט בקיבוצים בתור עולים ומאומצים. באשר לחוז-רים לארצות מוצאם, נערכות פעולות נרחבות במעקב אחריהם, כמטרה לעניין אותם לחזור לארץ ולקיבוץ. כתוצאה מהפעולות האלה הוקמה "תנועת הקיבוץ הצעירה" בארה"ב ומועדוני הקיבוץ באנגליה, מהם הגיעו עשרות עולים נוספים.

במציאות של תדמית מדינת ישראל היום, הקיבוץ מראה דרך ערכית להמשך פיתוח הרעיון הציוני וגם נותן פתרונות להגשמה. לכן גובשו קווי יסוד לשיתוף פעולה הדוק בין התק"ם לבין התנועות הרפורמית והקונסרבטיבית, שמקי-פות אחוז גבוה למדי של יהדות המערב. היום שליחי התנועה הקיבוצית מגיעים גם לתנועות אלו בארה"ב ובאנגליה והתוצאות הן קיבוץ "יהל" ו"לוטן" בערכה והיווצרות גרעינים נוספים להקמת יישובים נוספים והשלמת קיבוצים קיימים.

לאור התפתחויות אלו נוצרו חילוקי דעות בין אנשי "הבונים" אשר דוגלים בקונספציה מסורתית של חינוך תנועתי והקמת גרעיני תנועה לבין הקונספציה החדשה, שמתייחסת לנוער יהודי שאיננו מאורגן בתנועת "הבונים". האחרונה מבקשת לפעול כמוקד כוח בפני עצמו, ואילו מח' חו"ל, אשר מאגדת את כל פעו-לות חו"ל, מחייבת כפיפות "הבונים" למסגרת שלה. המציאות מדברת בעד עצמה ומח' חו"ל הפכה להיול המנוף העיקרי של התנועה הקיבוצית לגבי יהדות התפו-צות.

רוב השליחים שנכחו מחו על אי-שיתוף פעולה של קיבוצים רבים מול הפעי-לות של השליח היושב בגולה. הרבה קיבוצים מעדיפים קבוצות מתנדבים לא-יהו-דיים, לפי הזמנה, ע"מ לפתור בעיות עבודה במשק והשיקול הוא לגמרי פרגמטי. במקרים רבים השליח מצליח לארגן קבוצה של נוער יהודי, המתייחס למסע לארץ ולקיבוץ כלאחד השלבים לקראת עלייתו, בהתאם למנדט שהשליח קיבל, והיחס של הקיבוץ מאכזב מאוד, כי מתייחסים אל צעירים אלה כאל מתנדבים גרידא. התוצאה ידועה! ובהקשר לזה, אותם השליחים החוזרים הביתה נתקלים ביחס לועג הגובל בעוינות לגבי השנתיים ש"בילו" בחו"ל, וזה גורם להם מעצורים לגבי פעילותם החשובה בתנועה עקב נסיונם בתחום זה, דהיינו המשך הקשר והמעקב עם הקבוצות והעולים שנשלחו ע"י השליחים, כאשר עוד פעלו בחו"ל, וכמוכן - לתת מנסיונם למען המשך פעולות חו"ל של התנועה.

כפר הנשיא לא שייך לקטגוריית הקיבוצים שתיארתי לעיל והקיבוץ נחשב כבעל תודעה חינוכית וכער לחשיבות פעולות חו"ל בכל המגזרים. שליחותי לשולחן העליה הקיבוצי בלונדון ושליחות יואב פק לתנועה הרפורמית בארה"ב הן ביטוי

(המשך בע' 6)

בית-הספר זוכה לסיקור נאמן בדפים אלה מפעם לפעם. על הגנים שום-
עים פחות. "הגנים הם צנועים! הם עושים את עבודתם בשקט ובצינעה!"
מתרברבת אחת העובדות בקול מלא גאווה.

בגן "שקד" כעת 12 ילדים, אחרי פסח יצטרף עוד פעוטון.

הגעתי לגן בשעת ארוחת הבוקר, כל החבריא אוכלים בתיאבון. בעידוד
העובדות מעבירים אחד לשני מזון, ואפילו מי שאפו מגיע בקושי לגובה
השולחן נאבק ב"לחם הצרפתי" בסכין ומזלג. מי שגומר מבקש: "מותר לקום?"
ומקבל רשות. בין ראשון המסיימים והאחרון עוברות עשר דקות ויותר.
הכול שקט ובינוח. גם גננת ומטפלות מסיימות כוס תה בנחת.

האם התלבטו הרבה אחרי הרצאתה של רות אורן? (שכזכור דגלה בשיטה
של חוסר כפייה מוחלט, כולל אפשרות לאכול ארוחת-בוקר גם בעשר או
באחת-עשרה). "כן, התלבטנו", אומרת דוט, הגננת, "אבל כמה שאני חושבת
על זה יותר, אני יותר מתנגדת. המסגרת הקבועה חשובה מאוד לילד הקטן.
זה בונה את עולמו." ברוח ההצהרה הזאת בנוי היום בגן.

לפני ארוחת-הבוקר מתקיימת "שיחת בוגרים" לאלה העומדים לצאת לכיתה
א'. כל הגן עסק **השבו** בנושא "גלגלים" ובשיחה שוחחו על "מה עגול?"
גלגלו גלילים, כדורים, גלגלים ועוד. על הקיר תלויות "יצירות מודר-
ניות" על טהרת העיגוליות. כפתורים, מכסים, טבעות, צינורות בשלל צבעים
וגדלים.

אחרי ארוחת-הבוקר מתקיימת שיחה לכולם, אבל בינתיים מסדרים עניי-
נים חשובים. לפיפה קטנה ניגשת לבחורון ואומרת: "נכון שאני באה אליך
שוב הערב?" הוא לא מגיב. גברים - - -

בפינת הנגרות עומד נגר לעתיד ומנסר קרש המחוזק במלקחיים לפי כל
הכללים. המשור גדול - היד קטנה. "זה קצת קשה, קשה לעבוד בזה", הוא
ממלמל לעצמו ומנסה להעמיק את החריץ במסמר.

שתי בנות מחפשות במרץ חלזונות בחול וקבוצת בנים רצים אחרי ברנדי
הכלב. גם חזיר-הים (בת-זוגתו נפטרה, לדאבון כולם) והעכברים הלבנים
זוכים לתשומת-לב.

השיחה המשותפת קצרה היום. כל אחד תולה את שמו ב"לוח הנוכחות".
אין בעיות, אפילו הקטן ביותר מכיר את תבנית שמו. אח"כ מדברים על
ראש חודש אדר (מה, עוד אדר? - מתפלא משהו) "כי עוד מעט מגיע ט"ו
בשבט", מכריז קטנצ'יק בגאווה, והמסכן זוכה לגלוג גלוי מה"גדולים".
"אולי חנוכה?" מציע משהו בבוז.

הגננת מודיעה באילו פעילויות אפשר לעסוק ב"שעת היצירה", שהיא
חלק של כל יום, וכל אחד בוחר ב"הדבקות", "מים" או "חול".

העבודה רצינית - שילוב של יצירה, לימוד והנאה. בפינת המים אפשר
למלא משורות, כוסות, בקבוקים; להתיז במזרק ענק, להקציף במקצפה - ובו
זמנים לשמור על יובש יחסי, כי סינור גומי יורד עד לקרסוליים. מהחול

4

(גן שקד - המשך)

בנו שתי בנות "הר ענק ומכשף גר בתוכו". "הוא יאכל אותך", אומרת לי קטנה ידידותית אחת. הבנים באים להתפעל - "איזה הר ענק". וכשמתחילה קטנה קטנה, מיד מגיעה הגננת על גלגלים (כן, על גלגלים!) ומשכינה שלום. הגלגלים הם על שרפרף בגובה שולחנות הילדים ומאז שהוכנס לגן חסל סדר כאבי-גב אצל הגננת. במקום להתכופף כל הזמן היא פשוט זורמת!

להיט חדש כעת נמצא בפינת הבובות. קיבלו מערכת כלי-רופא מארה"ב ובה, לא תאמינו, סטטוסקופ שבו אפשר לשמוע את דפיקות הלב!

פורים. אה, כן, פורים. סימן מבשר יחיד בינתיים הוא תערוכת בובות בתלבושות עמים שונים. הילדים מאוד מתעניינים. אתמול אחד הבנים עמד מוקסם במשך חצי הבוקר והביט בשומר-ראש אנגלי בקסדת זהב. הבוקר ניגש וצייר אותו בנאמנות מפתיעה. הוא גם הכריז שבפורים הוא יהיה "שומר ראש". כולם כבר החליטו על התחפושת. בחג זה משום מה הבדלי המין באים לביטוי מובהק. הבנים אינדיאנים, סופרמנים, לוחמים למיניהם. והבנות בוחרות להיות פיות, מלכת אסתר ועוד טיפוסים עדינים. מסקנות? אין.

הגיעה שעת ארוחת-עשר ומי שרוצה יוצא לפעילות חופשית בחוץ. אח"כ מקלחת, ארוחה, מנוחה - והופ, עבר עוד יום חופשי/מובנה בגן "שקד".

א נ ג ה

=====

(לקראת מרכז התק"ם - המשך מע' 4)

מובהק לכך. נכונות לקליטת קבוצות נוער יהודיות ואולפנים היא עדות נוספת לתרומת המשק למאמץ התנועתי למען קידום העליה והקליטה. העניין הרב שגילו חברים רבים בשליחות שלי גם הוא היה מאוד מעודד לכיוון הזה. בכל זאת נשאלות שאלות, כגון קבלת קבוצות נוער יהודיות מול מתנדבים, עתיד האולפן והמאמצים שנכונים להשקיע בו ושחרור שליחים בעתיד, אימוץ חיילים בודדים, ועוד. כל אלה שאלות שיש להתייחס אליהן לקראת ישיבת מרכז התנועה בסוף חודש זה.

אריה וולפין

=====

נ ר - ז י כ ר ו ן

י' באדר ב' - ארנון שוורצמן

י"ג באדר ב' - מר שמואל יודאיקין

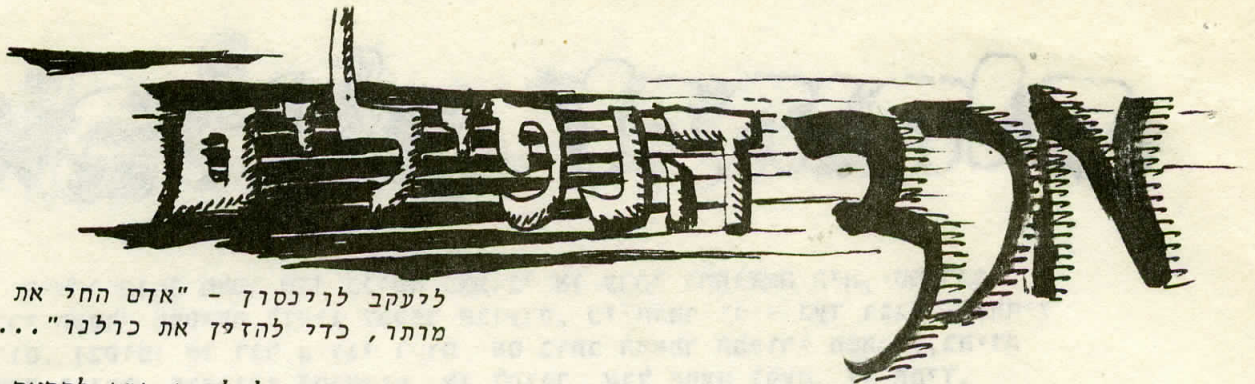
ש ל ט ו ר "מ ה נ ש מ ע?"

עם ישראל הדר - ממינהלת קבוצת הכדורגל

- ישראל מגיע בהופעה ספורטיבית, עם מחבט טניס בידו ומודיע שצריך למהר.
- ש. מאיזו שנה אתה בכדורגל בכפר הנשיא?
- ת. (ישראל מכנס את בטנו ומכריז) כדורגל היה לי בחיים תמיד ובכפר הנשיא מן השנה שהגעתי: 1964. אז מצאתי פה מגרש קוצים שהיו משחקים בו כדורגל יחד עם נערי טובא. הקמתי יחד עם צביקה את הקבוצה הראשונה ורשמנו אותה בליגה ג'. היא כללה את דוד אלמן, אורי שובל, עמי בן-צבי, יוני בן-חיים, ג'רי קלמן, ישראל ויגאל, שמוליק ומיכה, שהיו נערים צעירים.
- ש. מה קרה לקבוצה הראשונה?
- ת. (בלהט) היא התפרקה אחרי המשחק המפורסם נגד בית"ר טבריה, שהסתיים במכות המוניות. זה התחיל ממכה שאחד השחקנים שלהם החטיף ליגאל. זה הרגיז אותי והורדתי לו סטירה ואז התחילה ההתנפלות משני הצדדים. איבנו ונתנו בן-אבי רצו למגרש וגרשי עמד על הגבעה מעל וצעק על כולם שזה לא ספורטיבי ולא חלוצי.
- ש. ומה קרה ליגאל אז?
- ת. הוא ברח ראשון מהמגרש. (צוחק)
- ש. מתי ואיך נוצר המגרש?
- ת. בני כיתת עופר - כשהיו עדיין בבית-הספר - שתלו את הדשא במו ידיהם, סידרנו קו השקאה והדשא צמח.
- ש. מה קרה אחרי פירוק הקבוצה הראשונה?
- ת. (בידענות) מ-1971 נוצרה עוד קבוצה, בשיתוף עם מחניים, אילת השחר וגדות. קבוצה זו התפרקה לפני 4 שנים.
- ש. למה ואיך נוצרה הקבוצה הנוכחית?
- ת. תתפלאי, אבל היוזמה באה דווקא מאיזיק בן-דור ועופר סוקול. הם יצרו קבוצה מאנשים מהמשק בלבד. והקבוצה צלעה, ספגה הרבה הפסדים, ואז איזיק בא אלי וביקש שאעזור. נכנסנו, צביקה ואני, לנושא של אימון וארגון.
- ש. למה צירפת חבר'ה מיישובים אחרים לקבוצה?
- ת. היום אין כמעט קבוצה בקיבוצי הגליל - מלבד נאות מרדכי - שמורכבת מאנשי המקום. אנחנו היינו זקוקים לעוד שחקנים. צביקה הכיר שחקנים בנוער של חצור, טובים ונחמדים, וכך צירפנו אותם ואני לא מצטער.
- ש. איך היית מדרג את קבוצת הכדורגל של היום ביחס לקבוצות משנים קודמות?
- ת. (מתרווח ומתרחב בכיסאו ומכריז בחגיגות) הקבוצה הטובה ביותר שאי-פעם היתה לנו. מנצחת את הקבוצות הטובות ביותר באיזור!
- ש. מי השחקנים בקבוצה?
- ת. (מכווץ את מצחו, מודאג שמא ישכח מישהו) בסגל המתאמנים יש מכפר הנשיא -

ליעקב לוינסון - "אדם החי את
מותו, כדי להזיז את כולנו"...

כמו לפי חוקיה הנוקשים של הטרגדיה היוונית, התגלגלה הפרשה לקראת
סופה המר, הבלתי-נמנע. האמנם זוהי בבואת המתרחש, חזון-ביעותים של סופנו
אנו?

מעולם לא עלתה בדעתי שאהיה עד כפוי ואראה, איך סיפור שכמו נכתב
בידיה של איין ראנד כ"פיקשן" הופך באחת לנזון-פיקשן.
זהו מאבק היוצר על שלמותה של יצירתו. אולי יעקב לוינסון הוא כאותו
ארכיטקט-גאון בספרה של איין ראנד, שפוצץ את הבנין שתכנן, משום שבנוהו
אחרת מכפי שתכננו והוא לא יכול לשאת זאת.

אולי זוהי אחת השאלות הגדולות שמציבה בפנינו תקופתנו - האם היצירה
שייכת ליוצרה או שהיא שייכת לציבור, שבמקרים רבים מדי בעת האחרונה הופך
לאספסוף, ה"המון" חסר-הפנים של אליאס קאנאטי - יהודי בולגרי שהסתגר
בגרמניה על מגדל של שן - המון שנושם וצורך ומפריש לפי אותה המידה, ושונא
ודורס את ההולכים מחוץ לשורות. ההמון ניצח והפסיד. הארכיטקט-הגאון של
איין ראנד פוצץ את הבנין; לוינסון פוצץ את המוח שתכנן את הבנין.

בכך אולי הפך להיות "הנפיל המורד", הנוטש את האספסוף הבוזז לגורלו,
אולי כמו ארכימדס היושב ומשרטט את המרובעים והמשולשים שלו בחול, והנה
נופל צל אדם על אחד המעגלים וארכימדס אומר, בלי להרים ראש - "סור הצידה,
בן-אדם, אל תמחה את המעגל שלי". והחייל הרומאי השיכור מניף את חרבו
הגדולה ומכה בה את הראש שגילה את היחס שבין היקף הכדור לקוטרו ועוד כמה
דברים לא חשובים, שבלעדיהם לא היתה לנו גיאומטריה, והפה שצעק "אאוריקה"
נדם לעד. כך מת ארכימדס, אולי כך מת לוינסון.

אך הנה קם והיה הדבר, כמו נבואת-לב נוראה שהתגשמה. במדינת הגמדים
אין עוד מקום ל"נפילים" ואחד אחד הם קמים ונוטשים אותנו, לבנות להם
נווה-סתר במדבר. וכשיעלם אחרון הנפילים מן הארץ יכבה לפתע האור וגלגלי
התעשיה ידומו ובאונברסיטאות לא תישמע עוד המולת הלומדים. ובאפילה המשת-
ררת לאט יישמע צחוקם הנורא והדק של הגמדים, קטני-האמונה, שגירשו את הנ-
פילים החולמים מהארץ ונותרו בה לבד.

ד ו ד ו

סובלנות ותהילה

מישהו כותב מאמר שדן בנושא מצפוני או ערכי והתוצאה היא, שמערכת "דברי הכפר" מפסיקה לדאוג למספר שבועות, כי חומר רב - בעד ונגד - מתחיל לזרום. ובסופו של דבר אינני בטוח אם כותב המאמר המקורי משתכנע, במידה הקטנה ביותר, מנימוקי המבקרים, או להיפך. אבל מפעם לפעם, לא תמיד, אינני יכול להתאפק ומרגיש לא בנוח שאינני מגיב לדברים שנכתבו, דברים שצורמים לי. וכאשר גרונר כתב בפעם הראשונה על הצורך בהרגעת האווירה, ושל הפגנה של "שלום עכשיו" בירושלים לזכרו של אמיל גרינצווייג היתה תוצאה יותר אלימה מזריקת אבנים, סיכמתי עם עצמי לא להגיב בכתב - שאחרים יעשו את המלאכה, וכן עשו. ניגשתי אליו אישית לשאול אותו, האם הוא בכלל לא למד משהו מההיסטוריה ושמה שקרה בעבר כאילו לא היה. אבל, לאחר מאמרו השני של גרונר בשם "הבהרות", כתגובה ליאיר ולג'ורג', אינני מסוגל לשבת בשקט ולא להגיב בכתב, כי אני רואה את הערותיו, הבהרותיו, כמסוכנות ביותר, אפילו יותר מזריקת אבנים. כי כאן מדבר ישראלי, שהייתי חושב שהוא מסוגל להבין שההיסטוריה היא תהליך מתמשך ואסון הוא לעם שאינו מתחשב בה ואינו לומד ממנה. לכן אני מבקש סליחה, אם אאריך בדברי, הנושא הוא חשוב מדי, ואנסה להתייחס באופן אובייקטיבי לנקודות שגרונר העלה, מבלי לשים לב לאווירת ההתנשאות, שאני מרגיש שוררת בהן.

בעצם כל הנקודות שאליהן אתייחס הן קשורות לשאלה, האם אנו מסוגלים או רוצים ללמוד מההיסטוריה או לאו, כי ישנן תופעות מסוימות בתהליך ההיסטורי שקורות, ללא יוצא מן הכלל, בכל תקופותיה. ודאי שבגין ושרון לא נתנו את הפקודה לזרוק את הרימון על "שלום עכשיו". אבל גרונר, ואחרים שמסכימים איתו (או אולי היה רק אחד שהסכים איתו?) חייבים לדעת, שלמנהיגים מעולם לא היה צורך לתת פקודות לבצע מעשה אלימות זה או אחר. מספיק היה שבמשך שנים המנהיגים יצרו אווירה במכוון, שגרמה באופן ישיר לאלימות. האם ישנו צורך לפרט ולהסביר את המצב היום בגדה המערבית? ואנו חוזרים גם על מעשים אלה בלבנון הכבושה, כך שגם שם השינאה תשרור לדורות. האם גרונר אינו יודע, שבמשך שנים רבות מנחם בגין ותומכיו הסתובבו במעברות וסיפרו ליושביהן שהיום יגיע, בו הם - ביחד עם בגין ואנשיו - יפילו את משטר האשכנזים המנצלים? היום כבר אין צורך לתת פקודות לחיילים ולאזרחים בגדה המערבית לירות בערבים. הם כבר עושים את זה בעצמם, בלי פקודות. אנו חייבים להבין את הרקע החינוכי והתנועתי של הרביזיוניסטים. אני מזמין חברים, לבוא לביתי לקרוא את ספרו של פרופסור יוסף נדבה בשם "זאב ז'בוטינסקי ומשנתו". הספר נפתח אוטומטית בין העמודים 192 ו-194 ושם תמונות רבות של תנועת בית"ר. ישנה שם תמונה אחת, שתמחיש באופן בולט את הנקודה העיקרית של פרק זה במאמרי.

גרונר כותב: "באשר לאלימות, איני מכיר הרבה אלימים העומדים באמצע הדרך ומשליכים אבנים כלפי עוברי-אורח תמימים". אינני מבין אותו. האם הוא רוצה להגיד בזה, שמפגיני "שלום עכשיו" אינם תמימים? שהם אלימים? הוא מאשים אותם שעל-ידי זה שהם מפגינים בצורה שקטה, זה מרגיז ישראליים שרק מבינים אלימות, ולכן עליהם להפסיק להפגין, כי זה מרגיז? והוא כותב עוד: "אני דורש התנהגות אחראית במסגרת הדמוקרטיה". אבל הוא מוסיף: "הפגנות כן, אך רק כנגד העושים ולא בוחריהם. ובדרך אחראית, במילים מדודות, ולא בעלבונות והשפלות הגורמות עלבון לדמוקרטיה." האם היסטוריה היא נושא מת וקבור עבורו? האם אינו יודע, מה שקרה במצבים דומים בכל ארצות תבל ללא יוצא מן הכלל? המילים שלו אינן

(סובלנות ותמימות - המשך)

אומרות כלום, הן מחוסרות כל תוכן ריאלי ומשמעותי. והוא מוסיף: "ליבוי היצרים לא סייע להרגעת האווירה. אי-אפשר להשתמש בכל 'המילים היפות' הקיי-מות מתוך רצון להעליב ולהשפיל את הצד השני ולצפות שהוא יישב בשקט. האחריות במקרים אלה אינה על צד אחד בלבד". תשימו לב שזה גרונר שמשמש בביטוי "המחנה השני" וכמו איש מאוד הוגן הוא מחלק את האחריות שווה בין שני המחנות. וזה כאילו אני שומע את כל שרי הממשלה הכושלת הזו מדברים לאחר רצח אמיל גרינ-צוויג. ושיא התמימות היא: "ויתור ושתיקה אינם תמיד סימן לחולשה, במקרים רבים זו חוכמה". האם הוא אומר דברים אלה בכל הלב, האם הוא אינו יודע שהתה-ליך הדמוקרטי תמיד נכשל, כאשר אנשים יפי-נפש אמרו דברים דומים, כיסו את עיניהם ואת אוזניהם והאמינו, שהכול יעבור בשלום?

ובהמשך הגיוני למחשבות אלה, הוא מגיע לנושא שהיה לי ברור ללא ספק שהוא יגיע אליו, כי הבנת ההיסטוריה של עולמנו לימדה אותי שכאשר חושבים וכותבים כפי שגרונר מתבטא, אז מהר מאוד מגיעים לנושא של "בניה במי-שורים לאומיים חברתיים". והיות וזה נושא כבד, כדאי להגיד מספר מילים בנידון.

מה הם היום בארצנו המישורים הלאומיים החברתיים? עם ישראל מלוכד רק בשני מקרים. האחד הוא בזמן מלחמה צודקת, ואיני זקוק למישהו שיסביר לי שקורה שמלחמה היא צודקת, גם כאשר אין אנו מחכים שיתקיפו אותנו קודם. והמקרה השני כאשר עם ישראל מלוכד הוא כאשר "אגד" בשבייתה. וזהו, אין יותר. אז מה הטעם שיכתוב: "ישנם דברים חשובים מקונסנזוס, והם הכבוד ההדדי, הרצון להבין שקיי-מים אנשים החושבים אחרת ממני". ועוד הרבה הרבה דברים יפים כאלה הוא כותב. שלא נשכח, "כבוד הדדי" הוא מושג דו-סיטרי, ואת זה המימסד הדתי אינו מבין, וכנראה הרבה ישראלים, כולל חברי תנועתנו, אינם מבינים. אז אני מוכן ללמוד, איך אפשר לחנך לקראת ההבנה שכבוד הדדי הוא דו-סיטרי, ולא רק ממני אליו. איך עושים את זה? על-ידי זה ששותקים ואולי אומרים "למחנה השני" שאנו מבינים אותם? ואת זה עושים היום, כאשר קיצוניות ואלימות גוברות בכל שטחי חיינו?

אין סוף לנושאים שהועלו במאמרו של גרונר. הבהרותיו הבהירו לי, שישנו פער עצום בקווי גישתנו והבנתנו למתרחש בארץ. יותר מדי ישראלים אינם ערים לעובדה, שהיינו קרובים ביותר לפני שנה וחצי לפוטש שנוהל ואורגן על-ידי שר בממשלת ישראל שהרודנות שולטת בו ושמכריז בקול רם על כוונותיו הגזעניות והאנטי-דמוקרטיות. ואם גרונר השתמש במושג "דמוקרטיה" לא מעט, אולי הגענו לנקודה שכדאי לדעת בדיוק על מה מדובר אצלנו, כאשר מדברים על דמוקרטיה? יש לנו בארצנו משטר דמוקרטי כפי שהיה ביוון העתיקה, לא פחות ולא יותר. וכמו ביוון העתיקה, דמוקרטיה כזו היא שריה לחלק אחד בלבד של העם. כואב לי שיותר ויותר אנשים בעולם, שהם יקרים לי מאוד, כבר אינם רואים במדינת ישראל ארץ דמוקרטית. הם אומרים שישנה כאן דמוקרטיה ליהודים בלבד. לערבים בגדה קיים משטר של דיכוי, כשאנו מחזיקים שם צבא כיבוש. לא נעים לנו להכיר בזה, אבל זו עובדה וכל אחד בלבו יודע את זה. וכל עוד מצב זה ממשיך להתקיים, שנרד מסיסמאות של "לחפש אפיקים של בניה במישורים לאומיים חברתיים". הסיסמה הזו היום היא ריקה מכל תוכן, רק מילים.

4

(סובלנות ותמימות - סוף)

ואני רוצה לסיים במחשבה נוספת. במשך כל הדורות יהודים בגולה ניסו להסביר לעמים, בהם הם ישבו, שאנטישמיות חייבת בסופו של דבר להוביל באופן ישיר לחיסול הדמוקרטיה וזכויות האדם בכלל. וכך תמיד היה, ללא יוצא מן הכלל. והנה, עלינו ארצה לבנות חברה חדשה, עם חדש, ושכחנו את כל שעבר עלינו, כאילו ההיסטוריה לא היתה, רק נושא ללימוד בבתי-ספר. משטר דיכוי של חלק של העם שיושב בארצנו, אם הוא לא ייפסק במהרה או יופסק, חייב להוביל לחיסול הדמוקרטיה וזכויות האדם החופשי עבור כולנו, מחוץ לחוג מצומצם של מנהיגים, כמובן. הסכנה עוד קיימת, ליבוי היצרנים לא נעשה על-ידינו, והוא תהליך מכוון ומתוכנן על-ידי חוגים הקרובים לשלטון של היום, והם שאינם מת-ביישים במעשיהם. אם אנו מסרבים להכיר במציאות זו, אם אנו חושבים שעל-ידי "התנהגות מאופקת" אנו נפתור את הבעיה, אנו לא נמלא את תפקידנו כאזרחים, כהורים וסתם בני-אדם. גרונו אינו צריך להגיד לג'ורג' שהוא אינו מתבייש באף מילה שהוא כתב ולצערנו "אף מאמין בהן בכל מאודי". הוא רק צריך להתחיל לחשוב מחדש.

משה בן-חיים

*****
??
*****

הודעה חשובה לחברות מהמספרה

לדאבוננו השיטה החדשה לרישום אינה פועלת כמו שרצינו, בגלל מחסור בימי עבודה.

מעתה אתן מתבקשות להירשם בתור לא יותר מפעם ב-3 שבועות. לא יהיו מקרים יוצאים מן הכלל.

ברצוננו להמשיך בשיטת רישום זו ולכן אנו מבקשות מהחברות שיתוף פעולה מלא.

רב תודות

מצוות הספריות

*****

מרפאת השיניים מודיעה:

בשעה טובה התחיל ז'ק, רופא השיניים שלנו, לעבוד שוב באופן סדיר. מעכשיו נעבוד בימים א - ב - ג - ה, בשעות הבוקר. בכל זאת מתבקשים החברים לחכות בסבלנות - העבודה רבה והתור ארוך. אשתדל לא לשכוח אף אחד...

לבדיקה שיגרתית אתם מוזמנים בכל ג'ום א או ה, ללא קבלת תור. הורים שרוצים כדורי פלואור עבור הילדים, יכולים להכניס פתק לתא-הדואר 42. לבריאות - רות

ליון הערב 2

נ מ ס ר ע ס ג י ר ת ה ג ל י ו ן
*****

ע י ת ו ן ח י - מ ו ס ף ה ש ב ו ע

הערב, בשעה 21.15

- * נתחיל עם שחקנים נודדים נודעים שיכדרו אותנו
- * אחר-כך תהיה הדגמה של בישול סיני בווק (WOK)
- * יינתן הסבר על הזרעה מלאכותית בצאן, בליווי סרטון
- * כמובן, יש גם הסבר וסרטון על פרוייקט המים, מנהר הירדן לשדות כפר הנשיא
- * בסוף הערב - הרצאת אורחת, כוכבת קולנוע, שתבוא להסביר רעיונות חדשים בשטח הרפואה האחרת, דבר שזוכה לסיקור בחדשות בזמן האחרון.

מובטח ערב מהנה ומעניין!

הכול מוזמנים. כיבוד יוגש.

ועדת התרבות

*****

דו"ח משיבת המזכירות 4.3.84

נכחו: אירית ב"ח, מכאל ד', עופרה מ', הרי ל, גדי עמית, אורי ש', יצחק ע'.
מוזמנת: יעל ש'.

1. השתלמות לחברים מעל גיל 60 (מוזמנים: ג'ויס א', אריה נ.)
המזכירות דנה בהצעת וועדת השתלמויות לאפשר לחברים מעל גיל 60 ללמוד מחוץ למכסת הלימודים הרגילה. המזכירות המליצה להביא את הנושא לדיון במסגרת וועדת גיל הזהב.
2. תרומה לבית ע"ש יגאל אלון
הוחלט לתרום למפעל זה סכום על סך - 1,000 דולר.
3. הקמת וועדה לבדיקת ההשלכות והפתרונות הקשורים בבית ההורים הסמוך לחדר אוכל. (מוזמנים: רוי א' שולמית פ')
לצורך מציאת פתרון למטרדים שיווצרו, עקב הרחבת חדר האוכל, להורים הגרים בבית בסמוך, ובהתאם להחלטת האסיפה; הוקמה וועדה למציאת פתרון הולם. הרכב הוועדה: חבר מוועדת הורים, חבר מוועדת שיכון, חברי מזכירות-אלק, יצחק ע', רכז הוועדה-ישראל אבידור.
4. שונות
  - א. נסיעת בריאן ק' לדרום אפריקה
המזכירות אישרה את נסיעתו של בריאן ק' לדרום אפריקה, כדי להמצא בקרבת אביו, שנפצע אנושות בתאונת דרכים.
  - ב. משטר מים
עקב עצירת הגשמים ידרשו החברים להתייחס לבעיה בתשומת לב יתרה. דף הסבר ישלח לכל חבר.
  - ג. לקיחת רכב ללא רשות
התקיים דיון ארוך ונוקב בנושא לקיחת רכב ללא רשות סדרן התחבורה. התופעה קיימת, בעיקר, בקרב הצעירים. למרות הצעות מרחיקות לכת, כגון, החזרת המפתחות למשמר סדרן התחבורה, הוחלט, שאין להעניש את כלל החברה ולהמשיך בסידור הקיים. על השומרים יוטל להביא מדי בוקר לאיזי ד' את דף הרישום של היציאות והכניסות למשק.

הנהגת משטר חירום לשימוש במים

המזכירות החליטה פה אחד להביא לידיעת החברים את ההודעה הבאה:

השנה אנחנו עדים לעצירת גשם חמורה ביותר. אין עוד לחזות מראש את התנהגות מקורות המים, שהקיום שלנו תלוי בהן-מעין מלחה, הירדן. אין להתעלם מהעובדה, שאנחנו מהווים חלק מהמערכת הכלל ארצית ולא נוכל לעשות דין לעצמנו.

כאשר תונהג הגבלה בשימוש במים, ברור שיקבע סדר עדיפויות הגיוני:

1. אדם
2. חיות
3. תעשייה
- מטעים
4. גדולי שדה
5. גינון

גם בגינון יונהג סדר עדיפויות. הגיוני לשמר על עצים, שיחים ודשאים (אם ניתן) ולוותר על פרחים חד-שנתיים בגן (שבקלות ניתן לחדש אותם בבוא הזמן). יש להנהיג בכל החומרה את כל הכללים של חסכון במים שגם היה צריך לקיים בשנים כתיקונן. אין להשקות בשעות היום. אין להפריז בלחץ וע"י זה לרחף המים באויר. יש להצטמצם בכמויות.

המוסדות המוסמכים יגישו לחברים הצעות לשנוי סדורי ההשקאה, העברה לטפוף וכו'. חברים, אנחנו לא מסוגלים לחזות את חומרת המצב ושומרים לעצמנו את הזכות להנהיג משטר חירום של ממש.

צוות הנוי

המזכירות.

נכחו: מכאל ד', אירית ב"ח, הרי ל'. גדי ע', איבן ל', יענקל מ', יוסי כ', ברוך כ' נתן ב', רימונד ג', מכאל כ', יאיר ד', אורי א'.
מוזמנים: שמואל ח', הנרי ש', ארווין ק', דוד ד'.

דיון על מח. חמרן

- לפני מספר חודשים התעוררה בעיה חמורה של כ"א ליצור במח' חמרן. כתוצאה מכך החלו דיונים בתוך ענף החמרן במטרה לבחון את הצרכים והמבנה של האגף. הוחלט שיש לבסס את המחלקה על עבודת חברים תוך פרק זמן סביר. ההנחות העקריות להחלטה הם, שניתן לייצר איכות גבוהה עם חברים ברמה גבוהה.
- הוקם צוות לבחון את תרומת המחלקה ואת המבנה כתוצאה מדרישת המחלקה לקבל מיד כ 4-6 חברים לעבודת הייצור
- הצוות שכלל את מופתי, מיכאל ד', מיכאל כ' ויוסי הביא בפני הנהלת המפעל את מסקנותיו העקריות:
  - א. מחקלת חמרן עובדת ברווח.
    1. רווחיות חמרן איכות גבוהה נטו 3%.
    2. רווחיות רווית איכות גבוהה נטו 15%.
    3. רווחיות המחלקה סה"כ בממוצע 8% (משוכלל) על מחזור של \$1,290,000 לשנה (בממוצע ל-3 שנים). כלומר הרווח הוא כ-\$100,000 לאחר תשלום \$50 ליום עבודה של חבר למשק.
  - ב. ניתן לשפר את הרווח בעוד 15% ע"י התארגנות מתאימה ועמידה בלוח הזמנים של אספקה ללקוחות.
  - ג. צריך להגדיל את חלקנו ברווית.
  - ד. צריך למצוא עוד מוצר עצמי.
- ד. לאור מסקנות אלו יש לקבל מהמשק חברים לפתח את ענף החמרן.
- בדיון שהתנהל בהנהלת המפעל עם איבן ל' ומכאל ד', הובהר שלא ניתן לקבל יותר מחבר אחד או שניים בזמן הקרוב, כך שלא ניתן למלא את הדרישות לכ"א מהמשק. הוחלט לכן להחזיר את הנושא לענף החמרן ולו. משק, עם האופציות הבאות:
  1. סגירת המחלקה.
  2. צמצום איכות גבוהה או חיסול איכות גבוהה להמשך ברווית.
  3. לפנות למוסדות המשק והאסיפה כדי לקבל כ"א בתאום ולהמשיך לפתח את המחלקה.
- בישיבת הענף התברר, שרוב החברים רוצים להמשיך לעבוד בענף בעל איכות גבוהה ואינם מעוניינים בייצור מוצרים פשוטים, אולם רוב החברים הביעו דעתם שיש לעבוד עם חברי משק. שכירים יש לקבל רק באופן זמני, עד שנמצא חברים למחלקה.
- התקיים דיון מקיף בו. משק יחד עם חברי הנהלת אגף החמרן וסוכם:
  1. על המחלקה לשקול מחדש את האפשרויות של התארגנות אחרת עקב ההודעה של וו. כח-אדם שאין אפשרות להזרים יותר מ-1,2 חברים למחלקה בעתיד הקרוב. אם החברים בענף מוצאים דרך להגשים זאת, וו. המשק רואה צורך להמשיך בעבודת האגף שהגיע להשגים נעים.
  2. אם האגף יודיע למוסדות המשק, שאין אפשרות להמשיך במצב הנוכחי, יובא הנושא להכרעה באסיפה.

"תעודת זהות יהודית-קיצוצית"

(דברים לקראת ההרצאה ביום חמישי)

ראשית יש להתנצל על דרך פרסום זו שנאלצנו לנקוט מסיבות שונות, במקום דרך העלון.

וכעת לנושא: לפרקים עולה הנושא על פרקנו, יורד ועולה שוב.
נושא: זהותנו היהודית. שאלת "מיהו יהודי" שלנו כחברי קיבוץ יש לה
משמעות רבה, כנראה, בשבילנו, ואנו מגלים זאת מחדש בעיקר סביב היחס
ל"שאינם יהודים", ובמיוחד כאשר מבקש "נכרי" להשתייך אלינו.
אז - סביב השאלות האישיות מתלבנות שאלות כלליות ויסודיות,
ומורגש הצורך לפתח בהם דיון, שלא דווקא קושר אותו לגורלו של מישהו
("...לא יהודי המבקש להצטרף לקיבוץ").

האם הגיוור, כפי שהוא מקובל היום בארץ, מכשיר אדם אשר לא נולד יהודי, להשתייך (וכיגודי?) אל חברה כשלנו, שיש לה יומרה (אולי מוצדקת) להיות בעלת זהות יהודית מוגדרת?

מדוע אנו במצוקה כאשר אנו מנסים להבהיר במפורש לעצמנו את ההגדרה העצמית היהודית שלנו, שחלה לדעתנו על כל פרט החי כאן?

— + — + — + — + — + — + — + — + — + — + — + —

ביום חמישי בערב (מחר) מזדמן לנו לשוחח על כל אלה עם שניאור, מרצה מלהיב, שהוא גם בקי בתחום זה וגם בעל גישה לוחמת. ללא ספק, נצא מערב זה עם כלים יותר עשירים להתמודדות הנמשכת עם הבעיה.

ל ה ת ר א ו ת ,

ועדת תרבות

** WHAT ' S   N E W ? **

MAZAL TOV